

Behovsanalys

Arbetsnamn: Utegym

Författare: Torstein Tysklind

Datum: 2023-11-17

Version: 0.7

Sida: 1 (16)

Behovsanalys

Placering av utegym i kommunen

1 Varför behöver något göras?

1.1 Bakgrund

Våren 2022 inkom ett Tyresöinitiativ med ett förslag om att Tyresö kommun skulle tillskapa ett utegym vid Tyresö strand/Strandbadet. Ärendet behandlades i kultur- och fritidsnämnden 2022-05-31. Kultur- och fritidsförvaltningen fick i uppdrag att se över placeringen av potentiella utegym i kommunen och utreda förutsättningarna att skapa utegym som är mer kostnadseffektiva men ändå möter de behov som efterfrågas av kommunmedborgarna.

Uppdraget bygger på ett ordförandeutlåtande där ordföranden i kultur- och fritidsnämnden bland annat skriver om placering och behov av utegym:

"Idag finns det utegym på fyra platser i kommunen, dessa är placerade i Fornudds-parken, Alby friluftsgård, Wättingestråket och intill Strandskolan. Kommunens vilja är att fram till 2035 investera i ytterligare tre utegym som lämpligast anläggs i anslutning till löpslingor eller idrottscentrum. Kultur och fritidsnämnden har som senast 2018 pekat ut tre områden som potentiella platser för dessa utegym i form av Tyresövallen, Brevik och Mellanbergsvägen/Skogshöjden.

Det är ett bra förslag att anlägga ett utegym vid Strandbadet. Strandbadet med dess närhet till vatten och möjlighet till rekreation är ett attraktivt besöksmål för många i kommunen, men ur ett kommunövergripande perspektiv så kan dock andra platser ses som mer prioriterade i frågan om nyetablering för att täcka tillgängligheten till spontanrörelse."

Om de ekonomiska aspekterna skriver ordföranden:

Ett utegym på strandbadet skulle kosta uppskattningsvis 800 000 kronor att anlägga och därefter 80 000/år + drift ca 10 000/år i kapitalkostnader (baserat på 10 års avskrivningstid), besiktning, skötsel och underhåll. Detta är en kostnad som gör det viktigt att göra välvalda prioriteringar när det kommer till placeringen av nya utegym.

1.2 Behov

1.2.1 Sammanfattning

Behovet av ytterligare utegym kan inte kopplas till en befolkningsökning, utan är kopplat till kultur- och fritidsnämndens målsättning att skapa aktiviteter som främjar folkhälsan. Promenader, joggning och styrketräning som utförs på egen hand är de mest populära träningsformerna i Sverige. Utegym är en spontan träningsform som är öppen för många. Av kommunens spontananläggningar är utegymmen bredvid motionsspåren de mest besökta.

Utegym bedöms också som en kostnadseffektiv träningsform för kommunen. Den totala kostnaden för ett utegym är låg i jämförelse med andra typer av anläggningar. Även kostnaden per träningstillfälle är lägre än för andra anläggningar.

Frågor om samhällsplanering och markanvändning ligger under kommunstyrelsens ansvarsområde. Kultur- och fritidsnämnden kan därför inte föreslå exakta placeringar av framtida utegym utan peka ut tänkbara områden och principer för var gym bör placeras.

Placeringen av ytterligare utegym bör utgå från en placering nära befolkningskoncentrationer men även så att samordningsvinster med andra kommunala anläggningar uppstår. Dessutom

bör en placering avvägas så att områden med få idrottsanläggningar prioriteras. Tre tänkbara områden är:

- I centrala Tyresö, gärna nära Norra Tyresö Centrum (NTC) där många bostäder ska tillskapas och i ett område där många av kommunens äldre bor.
- Nära befolkningskoncentrationen i Granängsringen, gärna på västsidan
- På Brevikshalvön

För att säkra att framtida gym motsvarar behovet samtidigt som de är kostnadseffektiva bör en upphandling genomföras där utgångspunkten är vilken funktion kommunen önskar från gymmet och att gymmen är anpassningsbara för olika grupper av medborgare.

1.2.2 Kommunens utegym

Utegym är en spontanaktivitetsyta med träningsredskap för styrketräning. Många som tränar löpning/jogging kombinerar detta med styrketräning på utegym.

Det finns fyra utegym i kommunen som alla drivs i kommunal regi: Alby Friluftsgård, Strandtorget vid Tyresö strand, Fornuddsparken samt ett utegym i anslutning till motionsspåret som går mellan Barnsjön och Wättingestråket.

Alla kommunens utegym är så kallade "stockgym", där träningsredskapen är konstruerade av trästockar. Det är en mycket hållbar och kostnadseffektiv konstruktion. De har också i liten grad varit utsatta för vandalisering.

Vid Alby friluftsgård finns utöver stockgymmet även ett utomhusgym i metallkonstruktion. I det gymmet används brukarens kroppsvikt som motvikt för att ge belastning. Bedömningen är att gymmet mest används av träningsovana, då det ger liten möjlighet att anpassa belastningen och ofta ger för låg belastning. Det är klart färre besökare vid dessa träningsredskap.

1.2.3 Koppling till kommunens mål och särskilda uppdrag

Kommunfullmäktige har i kommunplan för 2024-2027, målområde 3, slagit fast att i Tyresö ska alla invånare och besökare ha tillgång till en meningsfull fritid, rik kultur och en tillgänglig natur.

Ett politiskt uppdrag har getts under överskriften "En meningsfull vardag och fritid för alla":

"Utveckla natur-, kultur- och fritidsverksamheter där alla Tyresöbor i alla åldrar har en meningsfull vardag och fritid. Behovet av natur-, kultur- och fritidsaktiviteter ska speciellt mötas för särskilt sårbara grupper, så att tröskeln för deltagande är låg och ofrivillig ensamhet minskar."

Kultur- och fritidsnämnden har i nämnd- och förvaltningsplanen för 2024 fastslagit nämndmålet:

"Tyresöbor har tillgång till ett rikt och varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som främjar folkhälsan".

Det är alltså viktiga aspekt av den verksamhet som kultur- och fritidsförvaltningen ska driva att den ska vara riktad mot alla, den ska främja folkhälsan, särskild sårbara gruppers behov ska mötas och det ska vara en låg tröskel för deltagandet.

Under 2023 har ett förslag till en övergripande analys av kommunens behov av anläggningar för friluftsliv och spontanidrott tagits fram. Enligt dokumentet Behovsanalys friluftsliv- och

spontananläggningar¹ är kommunens utmaning att *"på ett balanserat sätt fördela sina resurser till fritidsaktiviteter så att kommunens mål uppnås"*, samt att kommunen måste prioritera resurserna där de gör mest nytta för helheten. Om spontananläggningar (så som utegym) står det att *"syftet med dessa är att locka och ge möjlighet till fysisk aktivitet. De riktar sig till alla åldrar, men kanske särskild till barn och unga"*. En aspekt som analysen lyfter fram är att tröskeln att komma i gång med aktiviteter är lägre när aktiviteten inte kräver någon dyr utrustning eller särskilda kläder.

Enligt Centrum för idrottsforskning är de vanligaste idrotts- och motionsaktiviteterna i Sverige promenader, löpning och styrketräning och fastslår *"De populäraste träningsformerna är alltså sådana som utövas på egen hand."*²

Att bedriva styrketräning innebär för många utövare en kostnad i form av avgifter för träning eller gymkort. Ett utegym erbjuder en av de vanligaste motionsaktiviteterna, styrketräning, utan kostsamma gymkort eller träningsavgifter.

Utifrån att styrketräning på egen hand utgör en av de mest populära träningsformerna, att ingångströskeln är låg, kan ytterligare satsningar på utegym vara ett effektivt sätt att uppnå nämndens målsättning om verksamhet för alla och att främja folkhälsan.

1.2.4 Tidigare beslut och bedömningar

Kultur- och fritidsnämnden presenterar varje år sina behov av lokaler och anläggningar i en lokalbehovsanalys som ligger till grund för kommunens anläggnings- och lokalförsörjningsplan.

Följande har varit utgångspunkt för analyserna:

- behovet av nya anläggningar baseras på befolkningsprognos och aktuella nyckeltal (andel invånare per anläggning)
- Befolkningsökningen av barn- och unga beaktas särskilt, och ökningen i olika kommundelar.
- Utgångspunkten är att dagens servicenivå ska bibehållas relaterat till befolkningsökningen.

I lokalbehovsplanen 2019 prioriterade nämnden att tre nya utegym skulle byggas fram till 2022: Tyresövallen, Brevik och Mellanbergsvägen/Skogshöjden. I senare anläggnings- och lokalbehovsanalys har framför allt behovet av en yta för spontanidrott i Östra Tyresö vid Breviks skola lyfts fram. Vid denna yta kan ett ytterligare utegym prioriteras.

I den anläggnings- och lokalbehovsanalys som fastställdes av kultur- och fritidsnämnden 2023-08-28 lyfts behovet av ytterligare utegym som en underpunkt till behovet av ytterligare spontananläggningar.

---

¹ Behandlas av kultur- och fritidsnämnden 2023-11-27

² Centrum för idrottsforskning hemsida, <https://centrumforidrottsforskning.se/kunskap-om-idrott/halsa-traning-och-prestation/motion-och-halsa>, avläst 2023-10-03.

1.2.5 Befolkningsutvecklingen

Utgångspunkten för kultur- och fritidsnämnden är att servicenivån ska upprätthållas relaterat till befolkningsutvecklingen.

Befolkning i Tyresö vid årets slut	Utfall		Prognos		
	2017	2022	2027	2032	2036
0-18 år	12 169	12 451	12 622	13 398	13 981
6-18 år	8 710	9 213	9 292	9 611	10 023
Befolkning totalt	47 304	49 214	52 010	56 172	58 841
Ökning från 2017					
0-18 år		282	453	1 229	1 812
6-18 år		503	582	901	1 313
Befolkning totalt		1 910	4 706	8 868	11 537

År 2018 hade Tyresö 4 utegym, vilket motsvarade ett gym per 11 800 invånare, eller ett gym per 2 200 unga mellan 6 och 18 år.

Om principen att upprätthålla servicenivån ska ligga till grund kommer kommunen inte ha behov av ytterligare utegym förrän på mitten av 2030 talet.

1.2.6 Utnyttjandet av de anläggningar kommunen har i dag

Kommunen saknar en systematisk statistik över utnyttjandet av de anläggningar för motion som kommunen äger. En sådan statistik kunde varit intressant utifrån ett ekonomiskt perspektiv, för att bedöma vilka kostnader kommunen har för varje aktivitetstillfälle.

Förvaltningen är dock av uppfattningen att intresset för utegym är stabilt över tid. För vissa av kommunens spontananläggningar finns en upplevelse att dessa är populära en tid, men att intresset sedan svalnar. Utegymsmen har funnits länge och intresset kvarstår: De används fortfarande flitigt.

Som en del av framtagandet av den övergripande behovsanalysen för friluft- och spontananläggningar genomfördes i juni 2023 en enkel inventering av hur kommunens spontananläggningar användes. Sju anläggningar besöktes vid varje tillfälle, varav två utegym och ett motionsspår. Antalet besökare registrerade vid varje inventeringstillfälle.

I inventeringen visade sig motionsspåret och de två utegymsmen vara de mest besökta anläggningarna. De hade nästan dubbelt så hög besöksfrekvens som de övriga spontananläggningar (skatepark, parkourpark, basket- och padelplan). Det som också var tydligt var att utegymsmen och motionsspåret var mest populära bland de vuxna. Cirka 70 procenta av besökarna bedömdes vid inventeringen vara över 20 år. På de övriga spontananläggningarna var 76 % av besökarna under 20 år.

I undersökningen *Ung livsstil i Tyresös 2022* har högstadieläver i Tyresö svarat på frågor om sina fritidsvanor. Bland ungdomarna är gym/styrketräning den absolut vanligaste träningsaktiviteten (45 % av tjejerna och 51 % av killarna). Bland anläggningar ungdomarna vill att kommunen ska satsa på kommer utegym på fjärde plats, efter badplatser, inomhusgym och fotbollsplaner.

1.2.7 Ekonomi och kostnadseffektivitet vid dagens gym

De fyra utegym som kommunen tidigare har anlagt har kostat strax under 400 000 kronor per gym.

Sommaren 2023 flyttades och nyanlades utegymmet på Wättingestråket i och med att det ska upprättas en dagvattendamm där gymmet tidigare låg. Nyanläggningen innebär en kostnad på nära 940 000 kronor, varav 1/3 var kostnad för redskap och 2/3 var markarbeten och montering. Det innebär en kapitalkostnad på något över 95 000 kronor årligen i 10 år. Utöver det ca 10 000 kronor årligen i driftkostnader.

Uppskattningen är att kommunens utegym är flitigt besökta, och att det är rimligt att anta att vi har 30 besök per dag året om. För det nya gymmet på Wättinge skulle detta innebära en kostnad på 10 kronor per träningstillfälle. På det äldre gymmen ligger kostnaden på halva beloppet.

En uppskattning är att varje träningstillfälle för en person i kommunens sporthallar kostar över 20 kronor för kommunen. Det är dock stora variationer mellan hallarna beroende på ålder och utformning.³

I analysen tolkas detta så att träning i utegymmen är kostnadseffektiv för kommunen i jämförelse med andra träningsformer.

1.2.8 Placering av ytterligare utegym

Utredningen har som uppdrag att se över placeringen av framtida utegym i kommunen. För kultur- och fritidsnämnden handlar detta om att indikera i vilka områden av kommunen man ser för sig att ytterligare utegym ska placeras. Frågan om kommunens markanvändning och därmed faktisk placering av anläggningar ligger inom kommunstyrelsens ansvarsområde, där samordningen sker genom samhällsbyggnadskontoret.

Placeringen av gymmen bör styras av ett nyttoperspektiv. Det kan också vara bra att lyfta fram placeringar som kan vara fördelaktiga från perspektivet att få samordningseffekter med andra verksamheter. Två av våra gym, det i Alby och det på Wättingestråket är placerad i anslutning till kommunens motionsspår: Gymmet på Fornudden och vid Strandtorget ligger i närheten av skolor.

Med utgångspunkt i detta föreslår utredningen tre principer för placering av utegym:

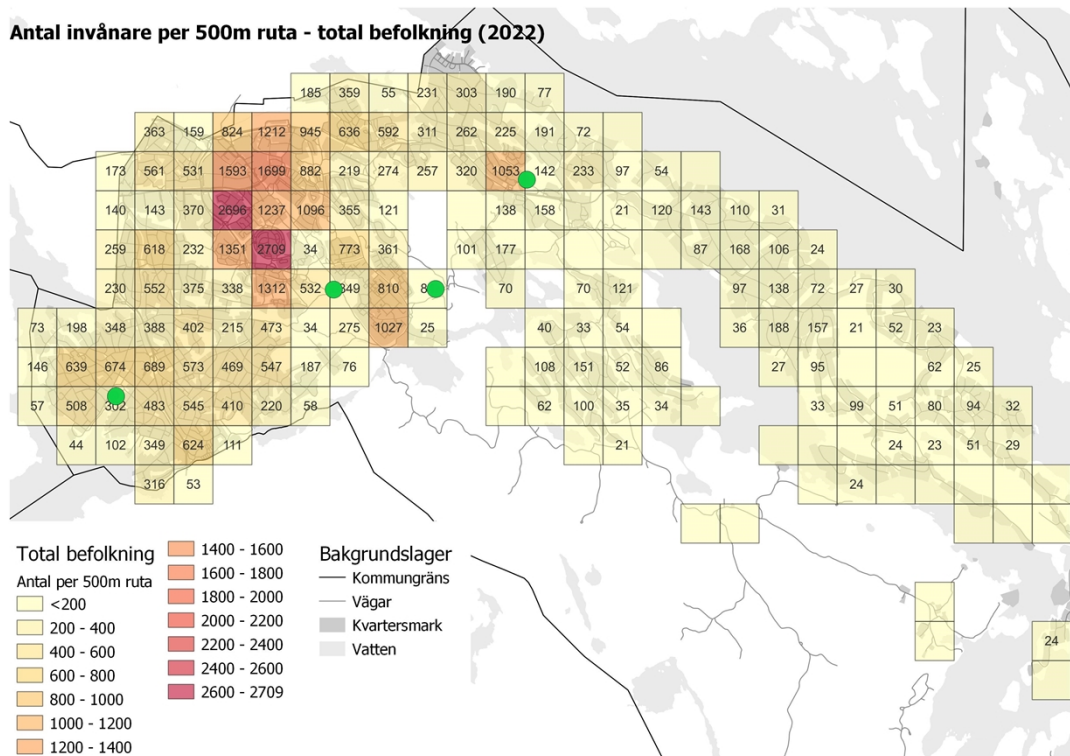
- Nära befolkningskoncentrationer
Gymmen bör placeras så att det är lätt att ta sig till gymmen till fots eller på cykel. De bör med andra ord placeras i närheten av befolkningskoncentrationer där flest möjligt av kommunens medborgare kan nå dem, men samtidigt med ett visst avstånd från kommunens existerande gym.
- Samordningsvinster
Gymmen får gärna placeras i närheten av platser och stråk som redan används för motion: i närheten av skolor och andra idrottsanläggningar

---

³ För en förtydligande av beräkningen se bilaga 2. I Tyresöhallen finns en stor läktare, som bidrar till högre kostnad. Därför har Tyresöhallen har undantagits från jämförelsen.

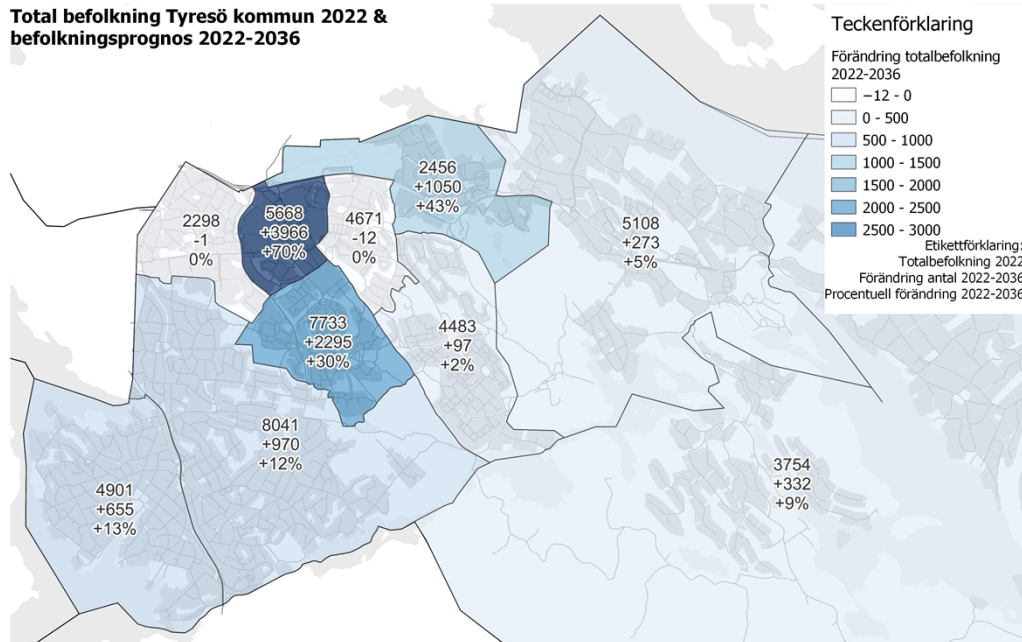
- Geografiskt avlägsna områden
Det bör finnas erbjudande av aktiviteter även i områden som ligger långt från kommunens centrala delar och därmed också långt från annan kommunal service.

Kartan nedan presenterar en grafisk bild av vart kommunens medborgare bor. Kommunen har delats upp i rutor om 500x500 meter och antalet medborgare inom rutan anges (om det är fler än 20). Dagens fyra utegym har markerats med en grön cirkel.

Tyresö har en växande befolkning. Kartan nedan visar, utifrån geografiska områden, hur kommunens befolkning förväntas växa fram till 2036:

Störst befolkningstillväxt förväntas i kommunens centrala områden, en tillväxt förväntas även i Öringe, samt en viss förtätning i Trollbäcken. En svag befolkningstillväxt förväntas även i Strand och Östra Tyresö. Kartan visar därmed att den största befolkningstillväxten väntas i de områden som redan i dag har en stor befolkningstäthet.

1.2.8.1 Befolkning över 65 år

Vi har valt att titta särskilt på kommunens befolkning över 65 år, vart de bor och i vilka områden vi förväntar oss en ökning av de äldre.

Behovsanalys

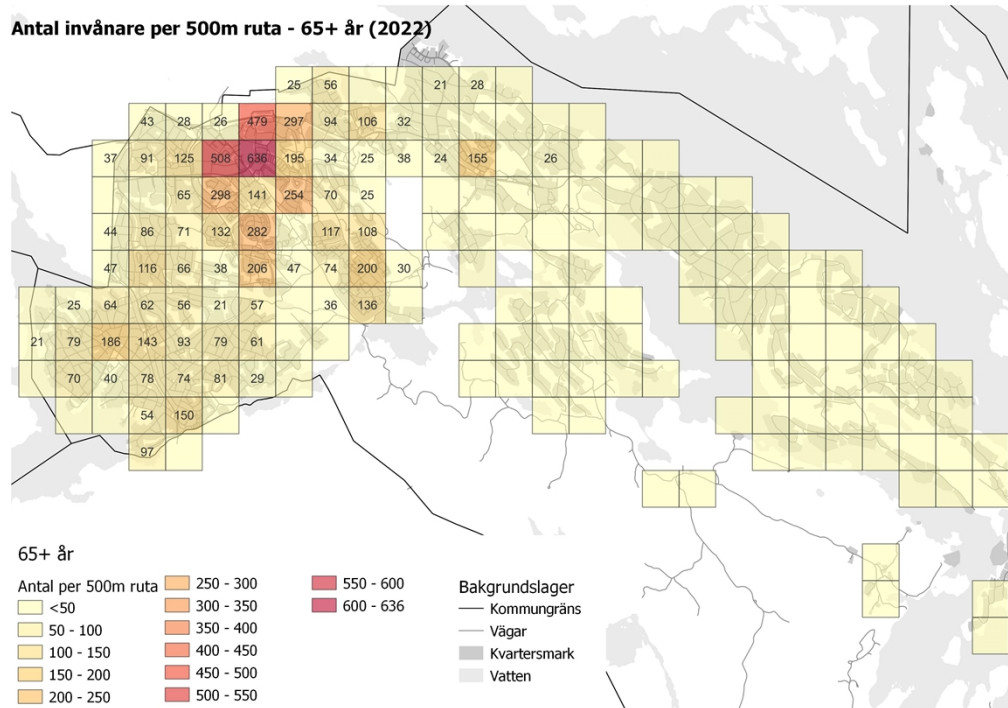
Arbetsnamn: Utegymp

Författare: Torstein Tysklind

Datum: 2023-11-17

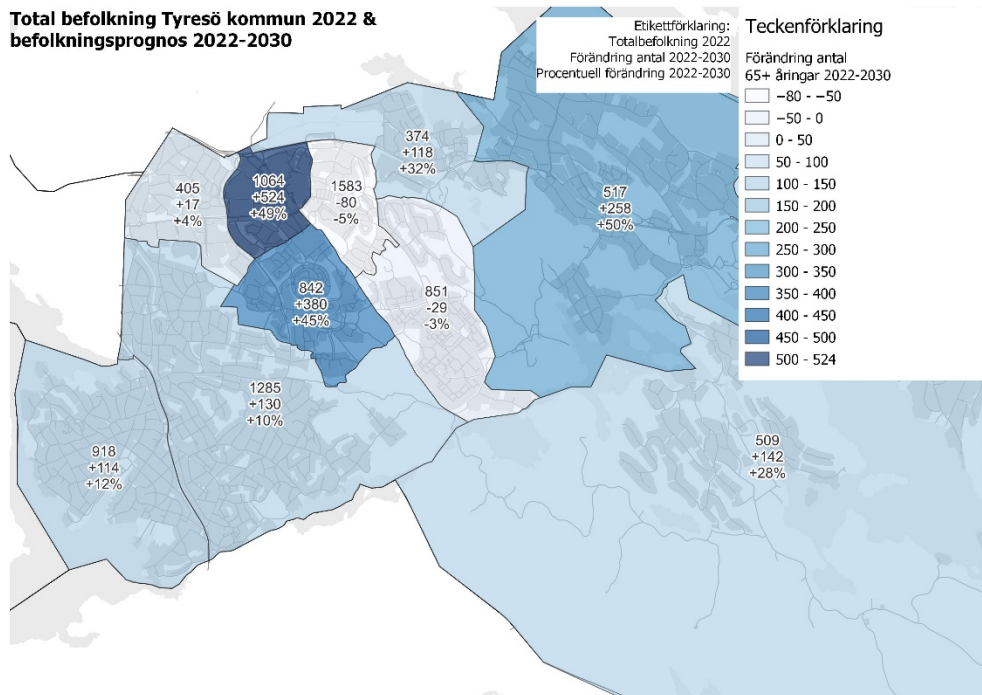
Version: 0.7

Sida: 9 (16)

Vi ser att den största koncentrationen av äldre finns i centrumområdet, fast med tyngdpunkt lite längre norrut än befolkningen i stort. Det bor många äldre i Granängsringen, men området står inte ut på samma sätt som för totalbefolkningen. Vi har utöver det koncentrationer av äldre i Fornudden, i Krusboda och i Strand. Dessa tre platser har tillgång till utegym i sitt närområde. Krusbodaborna har nära både till Alby och Wättingegymmet.

Prognoserna tyder på en ökning av den äldre befolkningen. Kartan nedan visar vilka områden där ökningen kommer att vara störst:

Vi ser att den äldre befolkningen kommer att öka i hela kommunen, men allra mest i kommunens centrala områden samt i Granängsringen och omkringliggande områden.

Det gym som i dag ligger närmast befolkningskoncentrationen är gymmet på Wättingestråket. Om principen att lägga gymmen där de befolkningsmässigt har störst potential att ge nytta borde något utegym placeras i centrala Tyresö, gärna nära Norra Tyresö Centrum (NTC) där många bostäder ska tillkapas, och där det också finns många äldre.

En annan placering skulle kunna vara nära befolkningskoncentrationen i Granängsringen, gärna på västsidan av denna men på östsidan av Njukärrsvägen så att gymmet även är tillgängligt för medborgare i Trollbäcken och Hanviken.

En alternativ placering skulle vara i Trollbäcken, men nära Njukärrsvägen och Granängsringen, men den placeringen skulle inte vara lika attraktiv utifrån befolkningsperspektivet. I Trollbäcken finns dessutan redan i dag Trollbäckens IP som används flitigt även för spontant idrottande särskilt av barn- och unga.

Om vi tittar på den geografiska fördelningen så är det två områden som utmärker sig med att ligga avsidat när det gäller tillgång till kommunens idrottsanläggningar: Brevikshalvön och Racksta. Av dessa är finns den största befolkningskoncentrationen på Brevikshalvön, varför denna bör prioriteras. På Brevik ser vi också en ökande äldre befolkning.

1.2.9 Behovet hos särskilt sårbara grupper

Kommunen har i en särskild behovsanalys tagit upp behovet av idrott- och spontanläggningar samt utomhusytor för personer med en funktionsnedsättning⁴. I analysen fastslås att kommunen när anläggningar planeras ska beakta de behov som finns hos personer med funktionsnedsättning.

En fråga som lyfts i dokumentet är att när spontanläggningar planeras kan det vara viktigt att titta på hur dessa placeras i förhållande till var vi har anpassad grundskolor. Frågan om placering av spontanläggningar behöver lyftas när behovsanalys och förstudier tas fram i samband med byggandet av Stimmets skola.

Personer med funktionsnedsättning är en grupp med väldigt olika behov utifrån vad funktionsnedsättningen består i. För personer med fysisk funktionsnedsättning kan det vara viktigt att gymmet byggs så att det är tillgänglighetsanpassad, och att det finns träningsredskap som är anpassningsbara både när det gäller träning och belastning.

1.2.10 Alternativa lösningar

1.2.10.1 Olika typer av utegym

Stockgym är träningsredskap konstruerade av trästockar. Det är en hållbar och kostnadseffektiv konstruktion. Vid styrketräning är det önskvärt att kunna ändra belastningen för att gymmet ska kunna anpassas till personens styrka och därmed ge bra träningseffekt. På stockgym görs detta oftast genom att man bygger olika varianter av redskapen, vilket innebär en starkt begränsad möjlighet att anpassa belastningen. Stockgym med sin bastanta konstruktion bedöms som sämre för brukare med fysisk funktionsnedsättning.

Vid Alby friluftsgård finns utöver stockgymmet även ett enklare utomhusgym i metallkonstruktion där brukarens kroppsvikt som motvikt för att ge belastning. Det är inte möjligt att anpassa belastningen. Bedömningen är att gymmet mest används av träningsovana. Det är klart färre besökare vid dessa träningsredskap.

Alternativet till dessa är utegym med metallkonstruktion som erbjuder möjlighet till att bättre anpassa av belastningen till personen som tränar. Bedömningen är att detta är positivt för alla brukare, men kanske särskilt för kvinnor, äldre och personer med fysiska funktionsnedsättningar. Det finns även möjlighet att komplettera med digitala funktioner, exempelvis en möjlighet att registrera användandet genom elektronisk registrering.

1.2.10.2 Alternativ färre träningsredskap/stationer

Ett utegym bör innehålla träningsredskap som riktar in sig på kroppens alla stora och viktiga muskelgrupper. Genom en lämplig sammansättning av redskap kan kostnaden per utegym minska med 25 procent, från 940 000 kronor till 700 000 kronor.⁵

Ett sådant "bas-utegym" innehåller färre träningsredskap än kommunens nuvarande utegym, nio istället för 13. Kultur- och fritidsförvaltningens bedömning är att ett sådant gym väl kommer att möta de behov som efterfrågas av kommunmedborgarna, även om det skulle innebära en viss kvalitetssänkning.

---

⁴ KFN 2021-11-29 § 77.

⁵ För ett förtydligande av utformning och beräkning se bilaga 3

1.2.11 Förstudie/projektering och upphandling

Syftet med en behovsanalys är att beskriva behovet, inte att peka på lösningarna. Det är ett arbete som behöver göras när ytterligare gym ska planeras, projekteras och upphandlas.

En förstudie behöver tas fram, som beskriver den funktion som önskas och de platser som är aktuella för ytterligare gym. Utifrån förstudien kan en upphandling genomföras som öppnar för. På så sätt kan vägas in både att gymmen motsvarar behovet hos många medborgare, särskilt behoven hos äldre och personer med funktionsnedsättning och att gymmen blir kostnadseffektiva. I en sådan upphandling kan även alternativ med färre träningsredskap efterfrågas.

2 Vad är den förväntade nyttan?

Nytta	Typ av nytta E/K	För vem/vilka	Uppskattad nytta i kronor eller förväntad nytta i kvalitet
Fler får tillgång till utegym och styrketräning i sin närmiljö	K	Medborgarna	Fler medborgare styrketränar
Möjlighet till gym anpassade för äldre- och personer med funktionsnedsättning	K	Äldre- och personer med funktionsnedsättning	Fler grupper av medborgare tillgång till styrketräning
Bättre folkhälsa när medborgarna tränar	K/E	Medborgarna och samhället	Ökad livskvalité Lägre kostnader för vård och omsorg

3 Vad blir konsekvenserna om inget görs?

Det är svårt att peka på tydliga konsekvenser om kommunen avstår från att bygga nya utegym.

Målsättningen med gymmen är framför allt att ge människor möjlighet att träna och på så sätt starka folkhälsan. Det är sannolikt att det finns ett sådant samband, och då även att det motsatta sambandet finns: att förbättringen av folkhälsan uteblir om inga gym tillkommer.

De faktorer som påverkar detta är dock så många att det är svårt att hävda ett tydligt samband.

En möjlig konsekvens om inget görs är att kommunen får lite svårare att uppfylla målsättningen att *"Tyresöbor har tillgång till ett rikt och varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter som främjar folkhälsan"*

Behovsanalys

Arbetsnamn: Utegyrn

Författare: Torstein Tysklind

Datum: 2023-11-17

Version: 0.7

Sida: 13 (16)

4 Kontaktuppgifter

Namn	Enhet och roll	E-post	Telefon
Torstein Tysklind	Senior utredare, kommunstyrelseförvaltningen	torstein.tysklind@tyreso.se	08-578 29 730
Susanne Svidén	Fritidschef, kultur- och fritidsförvaltningen	susanne.sviden@tyreso.se	08-578 29 103
Inger Lundin	Förvaltningschef, kultur- och fritidsförvaltningen	inger.lundin@tyreso.se	08-578 29 763

Bilaga 1: Prövning av barnets bästa

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. Barnkonventionen slår fast att vid alla åtgärder och beslut som rör barn ska vad som bedöms vara barnets bästa beaktas i första hand. Vid beslut och åtgärder som rör barn till en liten del kan en enklare prövning göras.

Behovsanalysen omfattar behov och placering av utegym. Analysen påverkar barn.

Förvaltningen föreslår att behoven av och inriktning för placering av utegym fastställs.

Barnets rättigheter i det aktuella ärendet

Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla tillsammans utgör en helhet, är odelbara, ömsesidigt beroende av och relaterar till varandra. Vid prövning av barnets bästa måste först och främst de fyra grundprinciperna beaktas. Dessa är artikel 2 om ickediskriminering, artikel 3 om barnets rätt att få sitt bästa prövat, artikel 6 om barnets rätt till liv och utveckling och artikel 12 om barnets rätt att göra sin röst hörd och få den beaktad. Relevant här är också barnets rätt till lek, vila och fritid (artikel 31).

På vilket sätt, direkt eller indirekt, berörs barn och unga av beslutet eller åtgärden?

Barn och unga kommer att påverkas direkt eftersom tillgång till utegym påverkar barns möjligheter till motion- och träning.

Har berörda barn och unga fått ge sina åsikter och har de beaktats?

I rapporten presenteras resultat från undersökningen Ung Livsstil, där kommunens högstadiel elever har fått uttrycka sina åsikter hur de motionerar, vilka aktiviteter de bedriver, vilka aktiviteter de skulle vilja hålla på med och vilken typ av anläggningar ungdomarna tycker kommunens ska satsa på.

Bland ungdomarna är gym/styrketräning den absolut vanligaste träningsaktiviteten och bland anläggningar ungdomarna vill att kommunen ska satsa på kommer utegym på fjärde plats.

Barn och ungas åsikter har beaktats.

Har barn och ungdomars hälsa, utvecklingsbehov och säkerhet beaktats?

Ja. Att ge möjligheter till motion och friluftsliv påverkar barnets hälsa positivt.

Har det identifierats risker som kan diskriminera enskilda eller grupper av barn och ungdomar?

Nej.

Vilka olika handlingsalternativ har identifierats? Har en analys för olika handlingsalternativ gjorts utifrån barnets bästa?

Att bygga ytterligare utegym, eller att inte göra det. Att tillskapa ytterligare utegym nära där människor bor bedöms vara positivt utifrån barnets bästa. Bedömningar om barnets bästa har väglett prioriteringen av de utredningsförslag som föreslås i analysen

Planera för återkoppling och utvärdering

I samband med vidare utredningar och förstudier bör barns synpunkter inhämtas.

Bilaga 2 Uppskattning av kostnad per träningstillfälle

Beräkning för idrottshallar utgår ifrån:

- Den kostnad fritidsavdelningen har för varje enskild av kommunens idrottshallar
- Från ett uppskattat medelantal personer som deltar i träningen i idrottshallarna varje dag. Ingen differentiering görs mellan hallarna.
- Att träning genomförs 44 veckor om året, och att aktiviteten ligger nere 8 veckor under året för sommarlov och andra lov.
- Träningstillfällen för skolans gymnastik är inte medräknat, då skolan betalar sin del av kostnaden för idrottshallarna.

	Besök per dag	Besök per vecka	Veckor per år	Årsbesök
Måndag till fredag	175	875	44	38 500
Helg	300	600	44	26 400
Summa		1 475		64 900

Årskostnaden per hall har dividerats med antalet träningstillfällen

Idrottshallar	Lokalhyra 2023	Intäktshyror 2022	Lokalvård 2023	Personal kostnad	Total kostnad	Antal årsbesökare	Kostnad per besök
Forellhallen	-480	84	-180	-106	-682	64 900	-11
Tyresöhallen	-4 490	341	-340	-106	-4 595	64 900	-71
Wättingehallen	-577	36	-120	-106	-766	64 900	-12
Trollbäckshallen	-768	102	-145	-106	-917	64 900	-14
Strandhallen	-755	34	-147	-106	-974	64 900	-15
Slottshallen	-1 325	37	-174	-106	-1 567	64 900	-24
Dalhallen	-1 760	40	-151	-106	-1 977	64 900	-30
Fornuddshallen	-2 625	16	-138	-106	-2 852	64 900	-44
Gymnastiksalen	-1 389	480	-353	-106	-1 367	64 900	-21
	-14 169	1 171	-1 748	-950	-15 696	584 100	-27

Beräkning av kostnad för utegym utgår ifrån

- En kapitalkostnad på 95 000 kronor per år och driftskostnader på 10 000 kronor per år, totalt 105 000 kronor.
- 30 träningstillfällen per dag, totalt 10950 träningstillfällen.
- Kostnad per tillfälle ca 10 kronor

Bilaga 3 Alternativ utformning av utegym

Träningsredskap som endast finns i det ena alternativet har markerats med rött.

Utformning gymmet på Wättinge

	Kostnad	Markarbete /montering	Totalpris
Axelpress	35 448	48 311	83 759
Stocklyft	35 235	48 311	83 546
Chins räck	14 689	44 647	59 336
Lastdrag	35 269	48 311	83 580
Bröstpress	40 754	53 807	94 562
Knäböj	35 471	48 311	83 783
Dips	12 295	42 815	55 110
Situps	20 055	48 311	68 366
Stolpe	5 585	41 899	47 485
Rygglyft	9 252	44 647	53 900
Benlyft	11 819	42 815	54 634
Barr	19 879	46 479	66 358
Battle Rope	10 590	42 815	53 405
Anslagstavla Stor	12 165	42 815	54 980
Summa	298 506	644 300	942 806

Utformning alternativt gym "bas-utegym"

	Kostnad	Markarbete /montering	Totalpris
Axelpress	35 687	48 311	83 998
Stocklyft	35 473	48 311	83 784
Chins räck	14 788	44 647	59 435
Lastdrag	35 507	48 311	83 818
Bröstpress	41 029	53 807	94 837
Knäböj	35 710	48 311	84 022
Armgång	16 911	44 647	61 559
Stubbar	10 136	40 983	51 119
Stolpe	5 623	41 899	47 522
Anslagstavla Stor	12 247	42 815	55 062
Summa	243 111	462 046	705 157